№ 59. Poniedziałek 14. Marca 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Srody kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemcy. — Rosya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Na założenie trywialnej szkoły w tutejszej włości Bossancze przeznacza rzeczona gmina:

1. Wystawiony swój budynek wraz z ogrodem, obowiązując się przyrządzić, stosownie utrzymywać zawsze w dobrym stanie i posprawiać porządki szkolne.

2. Przeznacza z procentów swej obligacyi pożyczki narodowej roczną kwotę 300 złr. m. k. na płacę nauczyciela, zakupowanie drzewa na opał i opędzanie posługi szkolnej.

C. k. bukowiński rząd krajowy ma sobie za szczególniejszą przyjemność podać ten godny naśladowania uczynek do wiadomości powszechnej.

Czerniowce 17. lutego 1859.

Sprawy krajowe.

(Sprostowanie błędnych pogłosek. — Mianowanie. — Uwzględnienie żonatych rekrutów. — Wiadomości bieżące. — Lord Cowley wyjechał.)

Wiedeń, 11. marca. W pismach publicznych dano się kilkakrotnie z tem słyszeć, że nowa austryacka ustawa o uzupełnieniu wojska i wydane przytem objaśnienia z urzędu, zawierają przepisy, które co do skutku równają się zakazowi uczęszczania do zagranicznych zakładów naukowych i uniwersytetów niemieckich, i dlatego mocno dotknęły młodzież ewanielickiego wyznania w Węgrzech i Siedmiogrodzie, która dotychczas bardzo często w zagranicznych zakładach teologicznych pobierała naukę. Temu wzręcz zaprzecza gazeta wiedeńska i przytacza wyjaśnienia, które jawnie okazują jak bezzasadnem jest podobne twierdzenie.

— Jego c. k. Apost. Mość raczył mianować najwyższą uchwałą z dnia 1. marca b. r. najłaskawiej finansowego radcę przy oddziale dyrekcyi finansów krajowych w Oedenburgu *Rudolfa Kremera* dyrektorem finansowego okręgu w Krakowie z tytułem, charakterem i systemizowaną płacą nadradcy finansowego.

— Dziennik *Gaz. di Milano* pisze pod dniem 7. b. m.: „Wiemy z pewnego źródła, że na propozycyę Jego cesarzewiczowskiej Mości Arcyksięcia jenerał-gubernatora raczył Jego c. k. apostolska Mość rozszerzyć uwolnienie od służby wojskowej zawarte w drugim rozdziale najwyższej uchwały z dnia 15. grudnia 1858 roku także i na tych do służby wojskowej obowiązanych, którzy chociaż nie należą jeszcze do trzeciej klasy wieku zawarli śluby małżeńskie w ostatnich dwóch miesiącach 1858 roku."

— Jej cesarzewiczowska Mość Arcyksiężna Karolina wyjechała dnia 7. b. m. z Wenecyi do Medyolanu.

— Nadzwyczajny angielski poseł lord Cowley wyjechał wczoraj z powrotem do Londynu.

(Traktaty austryacko-włoskie.)

— *Gazeta wiedeńska* umieszcza następującą rozprawę o austryacko-włoskich traktatach:

I.

Od kilku tygodni wyjaśnia się tak zwana sprawa włoska coraz więcej samą już koleją wypadków bieżących.

Wszystkie mniej więcej zawikłane i wyszukane wywody tak zwanej zasady narodowej we francuskich pismach ulotnych i dziennikach posłużyły tylko do obudzenia zdrowszych pojęć o słuszności po prawie, a w Niemczy oprócz tego jeszcze i do wzniecenia uczuć patryotyzmu niemieckiego. Można było łatwo to przewidzieć, że francuska literatura dorywcza była tylko początkiem dążności wyraźniejszych, i tem samem też wzięła i cała sprawa wkrótce inny obrót.

Tak zwana sprawa włoska miała przybrać cechę wyraźniejszą, a za tem poszło, że zaczęto rozprawiać o nienormalnym stanie Włoch, i w dowód tego przytoczono obecność załogi wojsk obcych.

Uważaliśmy to już od dawniejszego czasu za rzecz nietrafną, że nietylko w dziennikach publicznych, lecz także w parlamentach i w izbach utrzymywano, jakoby ogółowe wspomnienie o obsadzeniu Włoch wojskami obcemi odnosiło się tylko do państwa kościelnego.

Nie wchodzimy w to, kto trwał w tym obłędzie, my sami, czy także i inni: to jednak pewna, że w tak zwanej sprawie włoskiej chodziło przez czas niejaki właściwie o ściągnienie wojsk austryackich i francuskich z państwa kościelnego.

Ustalona w sławie od dawna już mądrość stolicy apostolskiej położyła jednak wkrótce koniec tym zabiegom, by włoską zasadę rewolucyjną połączyć z inną właściwą kwestyą bieżącą, a to wiadomem oświadczeniem się względem ustąpienia wojsk austryackich i francuskich z państwa kościelnego. Tego się też spodziewać należało po wzniosłym charakterze Ojca świętego, po jego umiłowaniu pokoju i niewzruszonej niczem ufności w opatrzność Bożą.

To było jednak powodem, że dla tej sprawy włoskiej szukano innej już podstawy, i zdaje się teraz, że najprzód chciano zasłonić się pozorem traktatów wzajemnego przymierza między Austryą państwami włoskiemi.

Należałoby ze wszech miar zająć się pismu publicznemu ścisłem rozpoznaniem i bliższem wyjaśnieniem tej sprawy. Czujemy się powołani tem bardziej do tego, zwłaszcza że spostrzegliśmy najnowszemi czasy, jako niektóre dzienniki berlińskie i nadreńskie wspominają o traktatach rzeczonych w sposób niedozwalający wątpić o tem bynajmniej, że zapoznają zupełnie ich powód i początek, prawną podstawę i ich doniosłość, a wywody te dziennikarskie uważaćby można niemal za mimowolny odgłos prasy francuskiej i założeń hrabi Cavour'a, których treść oburzyła uczucie słuszności i prawa całej Europy a mianowicie Niemczy. Nazwaliśmy to odgłosem mimowolnym, gdyż nie wątpimy o szczerych chęciach tych dzienników pragnących przyczynić się do utrzymania pokoju europejskiego, i sądzimy że idzie tu przedewszystkiem o prawdziwe wyjaśnienie tej sprawy.

Traktaty zawarte między Austryą i państwami włoskiemi są znane powszechnie.

Pierwszy traktat zawarto 1go lipca 1815 z W. Księciem toskańskim, drugi z Królem neapolitańskim dnia 12. lipca tegoż roku; traktaty z Modeną są późniejsze.

Traktat z Modeną jest z 24. grudnia 1847, i taki sam zawarto wkrótce także i z Parmą. *(D. c. n.)*

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Nowiny dworu. — Mianowania w dyplomacyi. — Bil reformy. — Roboty po warstatach. — Bil reformy nie dogadza. — Domyślne pojednanie lordów Rusel i Palmerston. — Dług państwa.)

Londyn, 8. marca. P. Gladstone wrócił dziś do Londynu.

Z Kalkuty donoszą, że lord Clyde odjeżdża do Symli, zaczem powrót jego do Europy nieco się opóźni.

Z Irlandyi donoszą: Sąd przysięgłych powiatu Kerry zbierze się dnia 8go b. m., a publiczność dowie się jeszcze przed upływem

tego tygodnia o właściwych dążnościach spisku towarzystwa „Fenix.“ We wtorek (8go) rozpocznie się proces przeciw 5 obwinionym.

— Dnia 5. b. m. obchodzono chrzciny królewskiego wnuka, przyczem była u dworu wielka uczta. Na uczcie znajdowali się prócz członków królewskiej familii, pruski i belgijski posłowie z swemi małżonkami, hrabia Brandeburg i Blücher i lord Clarendon z małżonką.

— P. Hughes, angielski konzul w Erzerum mianowany został sekretarzem ambasady w Konstantynopolu. Jego następcą będzie p. Robert Dalyell, który podczas nieobecności p. Fonblanques objął prowizorycznie konzulat w Belgradzie.

P. Fred. Bruce, mianowany angielskim posłem w Chinach wyjechał dnia 5. b. m. do Alexandryi, zkąd uda się na miejsce przeznaczenia.

— Utrzymują, że ministeryum p. Derby będzie miało w samej rzeczy co do bilu reformy bardzo wiele do zwalczenia i że nie zdoła utrzymać się, jeżeli w najważniejszych punktach nieuczyni znacznych koncesyi. Publiczne demonstracye przeciw rządowemu bilowi reformy wydarzały się dotąd bardzo rzadko. Na rozmaitych miejscach w Hyde-park zgromadzało się wprawdzie dnia 6. b. m. wiele ludzi i występowano z mowami przeciw bilowi, i jak zwykle przy ludowych zgromadzeniach tego rodzaju bardzo radykalnie jednak bez nadzwyczajnego zaburzenia. Policya nieprzeszkadzała mówcom wcale, i tym sposobem odbyły się meetyngi bez zakłócenia pokoju. Manchester, Birmingham i inne miasta przygotowują się z swej strony na meetyngi przeciw bilowi reformy, ale na prowincyi nie objawiają się nigdzie ślady wielkiej agitacyi *za* albo *przeciw*.

— Z rządowych portów i warsztatów okrętowych nadeszły dnia 7. b. m. wiadomości, że rząd przedsiębierze wzmocnienie floty; 400 robotników przyjęto w warstatach w Chatamie i tyleż w Shernes. Na miejsce liniowego parostatku „Trafalgar“, który za kilka tygodni zostanie spławiony, rozpoczną budowę „Rodneya“ tych samych rozmiarów. Inny liniowy parostatek o 91 działach „Hod“ zostanie zbudowany w warsztach Chatamskich a czwarty „Hero“ także o 91 działach zostanie przydzielony do floty w czynnej służbie.

— O bilu reformy trudno wyrokować w obecnej chwili, zwłaszcza kiedy i sam Palmerston żąda trzy tygodnie czasu do namysłu. To jednak pewna, że już teraz opinia publiczna nie sprzyja projektowi ministeryalnemu, a nawet i ci, co nie podzielają dażności Bright'a, nie pochwalają tego, że nie uwzględniono w projekcie klas roboczych właśnie w chwili zajmowania się reformą, i uważają to za jawne wyzwanie klas rzeczonych. Sądzą też powszechnie, że niektóre punkta bilu nowego natrafią na silny opór. Lord Derby przygotował się na taki opór, i oświadczył to już swoim przyjaciołom politycznym, których u siebie zgromadził. Było ich 108 sproszonych; jest to liczba znaczna, i większa od każdej innej, jakąby mógł obecnie zebrać którykolwiek z przywódźców stronnictw przeciwnych. A co większa, że grono to z wyjątkiem tylko ostatecznych konserwatystów — głosować będzie zawsze i bezwarunkowo za przewodem swego przewódzcy. I to podał też lord Derby za warunek dalszego pozostania na posadzie prezydenta ministrów. Stronnictwo jego zgodziło się jednomyślnie na ten warunek. A zastanowiwszy się dobrze nad tem, że ani lord Palmerston lub lord John Russel, ani stronnictwo niezawisłych nie mogą liczyć na zastęp liczny i zgodny, i że przeto rząd jak na teraz ma przeciw sobie przeciwników chwiejnych i nie trzymających się porządku ścisłego, i z których pewną liczbę może każdego czasu zjednać dla swoich zamiarów, tedy nie trudno odgadnąć, że lordowi Derby pójdzie wszystko po myśli. Lecz zajść może łatwo i ten wypadek — i na co się podobno teraz już zanosi — że przeciwne potąd jedne drugim żywioły stronnictwa liberalnego zbliżą się do siebie, i silnie oprą się gabinetowi teraźniejszemu. Właśnie też w sprawie nowego bilu reformy mogą się połączyć lord John Russel, Roebuck i stronnictwo z Manszestru, a jakby lord Palmerston w takim razie postąpił, to łatwo już odgadnąć. Nie straszna też w obradach nad reformą groźba rozwiązania parlamentu dla członków szczególnych, gdyż nikt prawie nie wierzy temu, by lord Derby za swojemi ograniczającemi propozycyami chciał się odwoływać do kraju. Jakoż teraz już otrzymano nieżyczliwe dla gabinetu sprawozdanie z prowincyi, a tak w stolicy jak i w całym kraju przysposobiają się do meetyngów i wystąpienia przeciw bilowi reformy. Nie można więc liczyć na to z pewnością, by gabinet teraźniejszy utrzymał się i nadal.

— Wicehrabia Hardinge, sekretarz ministerstwa wojny, podał się jak donosi *Globe* do dymisyi.

— O domniemanem pojednaniu między lordem Palmerstonem a lordem Johnem Russel pisze *Court-Journal:*

„Polityczne pojednanie między lordem Palmerstonem i lordem Russell rozgłosiło się w przeszłym tygodniu przezto, że lord John Russell znajdował się na wieczornej zabawie u lady Palmerston. Małżonki wprawdzie obudwóch lordów nie przestawały nigdy oddawać sobie wizyt wzajemnych, mimo zobojętnienia. Jednak było to na wszelki sposób coś nowego, widzieć lorda Russell w Cambridge-House, a ztąd wnoszą, że się porozumieją.

— Fundowany dług państwa Anglii wynosił 1go lutego b. r. 790.616.409 funt. sztr., a 1. lutego 1858 r. 782,710.375 funt. sztr. Bieżący dług państwa wynosił 17,283.700 funt. sztr. (13,283.700 funt. sztr. w certyfikatach skarbowych 14,000.000 funt. sztr. w bonach skarbowych). Od 1. lipca 1858 do 1. lutego 1859 roku podniesiono 7,600.000 funt. sztr. w certyfikatach skarbowych, których raty wykupna chwiały się między 85 funt. sztr. 15 sh, a 93 funt. sztr. 17 sh. 6 pc.

Francya.

(Karnawał. — Ustąpienie księcia Napoleona. — Wiadomości bieżące. — Wyjaśnienie do noty w Monitorze. — Zaciągi do służby okrętowej.)

Paryż, 8. marca. Wczorajszy bal w Tuileryach wypadł jak słychać bardzo świetnie, a sproszeni (w liczbie około 600) wystąpili z niezwyczajną nawet w tych gronach wytwornością i przepychem.

Drużyna, która odprowadzała wołu karnawałowego do jatek zebrała się w większej niż zwykle liczbie, a w pałacu Tuileryów przyjęto ją bardzo życzliwie. Cesarz, Cesarzowa i Cesarzewicz przyglądali się pochodowi temu z balkonu wielkiego, a ludność, która cisnęła się tłumnie na dziedziniec pałacowy zwykle przymknięty, powitała ich serdecznemi okrzykami.

— Dnia 6go b. m. przyjmował Cesarz na audyencyi hr. Henryka d'Avigdor akredytowanego pełnomocnika republiki San Marino. Względem wystąpienia księcia Napoleona piszą dziennikowi *Kolnische Zeitung* z Paryża: „Książę Napoleon podał się do dymisyi jako minister. i właśnie przyjął ją Cesarz. Z ogłoszonej noty w *Monitorze* dnia 5go b. m. zdaje się, że nie nastąpiło to wystąpienie zupełnie niespodziewanie. Różnił się książę Napoleon swem zdaniem z starszymi kolegami w ministeryum, od dawna nie zaś dopiero od kwestyi włoskiej. Już w pierwszych ośmiu miesiącach swego urzędowania, gdy książę Napoleon zajmował się wyłącznie sprawami Algeryi i kolonii, wprawiły go odrębne dażności w nieporozumienie z ministrami, co groziło, by ministrowie nie podali się do dymisyi; lecz teraz wielka różnica zdań w włoskiej kwestyi między księciem Napoleonem a innymi ministrami, osobliwie pp. Fould i Walewskim stawiała wspólnemu działaniu nieprzezwyciężone przeszkody, i książę Napoleon osądził stosowniej, usunąć się tymczasowo od spraw publicznych. Co do wewnętrznej polityki mógł się książę opierać swoim kolegom, gdyż w tym względzie miał za sobą publiczną opinię; w włoskiej jednak sprawie była publiczna opinia przeciw niemu, a to powinnoby być dostatecznem wyjaśnieniem wystąpienia księcia. Zapewniają powszechnie, że książę Napoleon nie pragnął nigdy wojny przeciw Austryi, ani wyraźnego zerwania traktatów z 1815 roku; a jeżeli tak jest rzeczywiście, należy ubolewać, że z winy zanadto wielkiej gorliwości albo niezręczności swych przyjaciół został skompromitowanym. Pomimo mylnej polityki w sprawach zewnętrznych nie należy zapominać, ile w ciągu pierwszych 6 do 8 miesięcy swej administracyi uczynił dobrego. Na swego następcę zaproponował książę Napoleon exministra Chasseloup-Laubat, członka wyższej rady Algieryi, i zdaje się, że Cesarz potwierdzi tę kandydaturę.“

— Do *Independance Belge* piszą z Paryża, a korespondent gazety *Times* potwierdza, że stosunki księcia Napoleona z Cesarzem bynajmniej się nie zmniejszyły, że ustąpienie jego nie potrwa długo, i że książę na krótkiem czekaniu nic nie straci. Mylą się bardzo ci, którzy sądzą, że przyjazne stosunki między Cesarzem a jego kuzynem są zerwane.

Dla lepszego wyjaśnienia odezwy umieszczonej w *Monitorze* z 5go b. m. pisze jeden z paryskich korespondentów dziennikowi *Nord:*

„Gdyby wbrew wszelkiemu oczekiwaniu nie miało przyjść do zgody dobrowolnej, lub gdyby załatwienie całej tej sprawy chciano utrudniać i zwlekać, natenczas udowodni to nowa odezwa, że uroczyste i otwarte oświadczenie Cesarza, jako w umiarkowaniu swem i w wytrwałości pozostanie niezmienne, nie będzie już można uważać za czcze tylko słowa. Jakoż sama już mowa od tronu była dowodem tej stałości. Teraz, kiedy rozpoczęto już prace względem następnych układów, i które wypadałoby ile możności ułatwiać, okazał Cesarz umiarkowanie swoje, a odezwa Monitora wcale to potwierdza.“

— *Gazeta wiedeńska* zapisuję przy tej sposobności następującą uwagę: Właściwie ma to znaczyć: „Nie zechcesz dobrowolnie, to użyję przemocy“ — jak to już dawniej wyrzekliśmy, i co wyczytaliśmy tak z mowy od tronu, jak i z przemowy hrabiego Morny do zgromadzenia prawodawczego. Niepodobna też było wykładać inaczej tych oświadczeń, a my i dzisiaj nie mamy żadnego powodu do innego przedstawiania teraźniejszego stanu rzeczy.

— Minister marynarki wydał teraz rozporządzenie, że młodzieży z klasy zaciągowej przypadającej na rok 1858 i należącej do gmin nadmorskich, wolno zaciągać się do służby okrętowej, i że dozwala się jej w tym nadzwyczajnym razie podpisywać dobrowolną na lat siedm kapitulacye służbową, jeśli zresztą zdolni są całkiem do służy okrętowej.

Agence Havas telegrafuje do Włoch, że Francya uzbroiła już cztery eskadry.

Włochy.

(Nota kardynała Antonelli.)

Rzym, 1 marca. Dziennik *Memoryal diplomatique* utrzymuje, że nota kardynała Antonelli względem ewakuacyi kościelnego państwa ma datę z dnia 22. lutego. Tego samego dnia jeszcze wręczono notę księciu Gramont i hrabiemu Colloredo-Walsee a dnia 26. lutego otrzymano ją już w Paryżu. Depesza kardynała Antonelli zwraca najpierwej uwagę na dwa odrębne stanowiska Jego Świątobliwości: jako świecki książę i jako oczywista głowa kościoła;

a w końcu dodaje: jako monarcha posiada Ojciec S. teraz dostateczne siły, ażeby utrzymać powagę swego rządu i zachować przynależne znaczenie; a jako ojciec prawowiernych i jako boski posłannik dla utrzymania pokoju i braterskiej miłości między nimi ma święty obowiązek przestrzedz, ażeby przydłużenie załogi zagranicznej niedało żadnego powodu do zakłócenia pokoju w świecie. Dla tego Ojciec święty, lubo przejęty uczuciem wdzięczności za wyświadczoną mu pomoc Ich Mości Cesarza Francuzów i Cesarza Austryi, uprasza obydwa mocarstwa do porozumienia się z Jego Świątobliwością względem potrzebnych środków, azeby w jak najkrótszym czasie ustąpiły z kościelnego państwa równocześnie francuskie i austryackie wojska.

Niemce.

(Interpelacya Henryka Arnim. — Wiadomości bieżące. Zakaz wyprowadzenia koni. — Konkordat badeński. — Sprawy holsztyńskie.)

Jak donosi *Preus. Ztg.* Henryk Arnim zaniechał interpelacyi swej względem ogólnego stanu, gdyż nie znalazł u swych przyjaciół dostatecznego wsparcia.

Według tego samego dziennika, ustąpienie Flottwella, ministra spraw wewnętrznych, na własne jego życzenie, nastąpi zapewne w miesiącu maju, po zamknięciu izb.

— Temi dniami ogłoszono w Dreznie następujące rozporządzenie: „Za najwyższem potwierdzeniem zakazuje się niniejszem wyprowadzać konie za granicę związku celnego od 10 b. m. aż do dalszych rozkazów.

Rozporządzeniem tem nie znosi się jednak zwyczajny mały, mianowicie agronomiczny handel końmi na granicy i należy w tym względzie wydać potrzebne przepisy. Drezno, 7. marca 1859, ministeryum finansów: Friesen.“

Taki sam zakaz wydano równocześnie w Bawaryi i Wirtembergii.

— Z nad granicy górnego Renu donoszą, że wiadomość o zawarciu konkordatu między Rzymem i Badenem podpada jeszcze wątpliwości, chociaż poselstwo badeńskie, które w krótkim czasie miało załatwić tę sprawę, bawi już cały rok w Rzymie. Kraj badeński a mianowicie kler katolicki z upragnieniem tego oczekuje.

(Holsztyn). Królewski komisarz oświadczył dnia 7. b. m., w sprawie konstytucyi, że rząd odrzuca główny wniosek wydziału, i że wydział przekroczył swą kompetencyę. Prezydent zaświadcza, że wydział podawał rękę do pokoju.

Rosya.

(Wsparcie wdowom i sierotom po wojskowych. — Stan Sebastopola.)

Petersburg, 26. lutego. Według ogłoszonego temi dniami ukazu, rozkazał Cesarz ze względu na los wdów i sierót po jenerałach, oficerach sztabowych, lekarzach, audytorach i księżach wydziału wojskowego, którzy w ostatniej wojnie polegli lub na rany pomarli, nie ustawać w wydzielaniu wsparcia pozostałym po nich wdowom i sierotom.

— Wiadomości z Sebastopola donoszą, że wszelkie usiłowania wydobyć na powierzchnią zatopione w porcie wielkie okręta liniowe, zostały dotychczas bezskuteczne, chociaż niektóre pomniejsze statki wydobyto. Zaczęto więc wielkie okręta pod wodą rozsadzać, azeby je choć kawałkami wydobyć. Miasto wygląda jeszcze bardzo pusto i jest wyludnione, chociaż niektórzy mieszkańce już popowracali, i wszelki handel jest zatamowany. Niegdyś liczyło to miasto 45.000 mieszkańców, teraz zaledwo dziesiątą część. Wystawione przez Francuzów chaty drewniane są teraz włościan siedliskiem. Grobowce Anglików i Francuzów w Sebastopolu i Bałakławie znajdują się w dobrym stanie.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 10. marca. W podejrzeniu, że w Tryeście panuje ospa, ustanowił rząd joński pod dniem 5. b. m. siedmiodniową kontumacyę na towary z Tryestu; ale ponieważ to podejrzenie zupełnie jest bezzasadne, zaniosła przynależna władza protest przeciw temu rozporządzeniu.

Medyolan, 8. marca. Wczoraj zjechała tu Jego Cesarzew. Mość Arcyksiężna Charlotte.

Londyn, 10. marca. Na wczorajszem wieczornem posiedzeniu *izby niższej* odrzucono bil względem podatku kościelnego 254 głosami przeciw 171. Lord John Russell wniesie jutro sformułowaną poprawkę przeciw bilowi reformy.

Londyn, 11. marca. Dla uniknięcia kleski parlamentarnej chce rząd sam zmodyfikować niektóre główne punkta bilu reformy. Dziennik *Times* niewątpi, że nastąpił spokojny zwrot w polityce francuskiej. *Times* i *Morning Post* proponują składkę pieniężną dla Poëria i reszty wychodźców neapolitańskich.

Turyn. 8. marca. Ludność tutejsza unika zabaw karnawałowych. *Gazetta* urzędowa potwierdza doniesienie dziennika *Diritto*, że powołano klasy rezerwowe. Garibaldi miał już objąć swoją komendę, i poruczono już pewne komendy jenerałom piemontckim. — *Gazetta piemontese* opowiada z szczegółami ucieczkę Poëria i 66 jego towarzyszy, dodając, że zaraz po wylądowaniu w Irlandyi upraszali ambasadę piemoncką w Londynie o opiekę. — Jak donosi *Corriere mercantille*, subskrybowano już na pożyczkę toskańską $3^1/_2$ milionów, nawet wielu pomniejszych właścicieli brało udział w subskrypcyi.

Turyn, 9. marca. *Diritto* donosi, że załogę Genuy postawiono na stopie wojennej. Sardyński poseł we Florencyi p. Buoncompagni powrócił na swoją posadę.

Modena, 8. marca. Dekretem księcia zaprowadzony został nowy kodex handlowy, którego prawomocność zaczyna się z dniem 1. sierpnia r. b.

Berlin, 9go marca. Na posiedzeniu izby deputowanych oświadczył minister finansów po przemowie księcia Hohenzollern: Dopiero z początkiem tego miesiąca zakupiono znaczniejszą ilość koni, a z tego wnosić należy, że już większą ich liczbę wyprowadzono z kraju. Rząd zaproponował więc wszystkim innym rządom zjednoczenia celnego, by wydały rozkaz względem powszechnego zakazu wyprowadzania koni za granicę. Jakoż wszystkie rządy zgodziły się na to, i tylko z Luxemburga nie otrzymano jeszcze odpowiedzi. Z dniem jutrzejszym wejdzie zakaz na wszystkich granicach w moc obowiązującą. Następnie zabrał głos minister spraw zewnętrznych, a główna treść przemowy jego jest taka: Śród powszechnej obawy zachowało pruskie zastępstwo narodowe należyte postępowanie i zasłużyło na wdzięczne uznanie tak rządu, jak i narodu. Jestto dowodem jego oględności politycznej i rękojmią zaufania do rządu. Nadeszła też i chwila dla wyjaśnienia w krótkości postępowania rządu. Wzniecone obawy nie odnoszą się do szczególnych wyraźnie określonych kwestyi, lecz za właściwy powód zniepokojenia uważać należy wzajemną niechęć państw szczególnych. Rząd nie odstąpił i na chwilę od postanowienia swego, by otrzymać zupełną powagę traktatów, i dąży do tego wszelkiemi sposoby. Jest też w tem pomyślnem położeniu, że w obec jednej i drugiej strony może działać z wszelką niezawisłością, i połączył usiłowania swoje w tej mierze z Anglią. Nadzieja utrzymania pokoju wzmogła się temi dniami. Przy tem nie zapomniał rząd o powołaniu swem niemieckiem, i wie o tem dobrze, że polityka jego powinna być narodowa. Prusy stoją gorliwie w obronie wszelkich widoków narodowych, tudzież niezawisłości i honoru wspólnej ojczyzny. Te dobra najwyższe należy mieć przedewszystkiem na względzie i całą siłą je popierać. Tak więc rząd starając się o ułatwienie nieporozumień zachodzących, idzie ręka w rękę z krajem i jego zastępstwem, i może spokojnie oczekiwać przyszłości. Prusy nie zejdą nigdy z tej drogi, jaką im opatrzność Boska wyraźnie wytknęła.

Mowę tę przyjęło zgromadzenie z wielką życzliwością, a szczególnie po powtórnem wspomnieniu o zachowaniu stanowiska niemieckiego. Prezydent, hrabia Schwerin, oświadczył w imieniu izby deputowanych zupełne dla rządu zaufanie, a deputowani potwierdzili to jednomyślnem powstaniem z miejsca.

Itzehoe, 9. marca. Zgromadzenie stanów przyjęło dziś wszystkie wnioski wydziału względem konstytucyi.

Najnowsza poczta lewantyńska na Tryest.

Konstantynopol, 5go marca. Tureccy członkowie przyszłej komisyi finansowej mają być: Fuad Basza, Mehmed Ruszdi Basza, Mahmud Basza; a europejscy pp. Falkonnet, Lakenbacher i Aleon. — Przybyła tu wołoska deputacya, alę kazano jej oczekiwać rozstrzygnięcia konferencyi.

Ateny, 5. marca. Alexander Soutzos skazany został na pięcioletnią robotę przymusową.

Teheran, 31. stycznia. Szach przepędzi lato w Sultanieh, gdzie skoncentruje się armia w liczbie 50.000 ludzi. Belgijski pełnomocnik powraca do Europy. Kontrakt względem dostarczenia broni unieważnił rząd, i poruczył liweranek jednemu z kupców krajowych.

Przyjechali do Lwowa

Dnia 12. marca.

Hotel rosyjski: PP. Mayer Otto, c. k. rotm., Hecht Eug., c. k. podprucz. i Unghvary Jerzy, c. k. kapelan pułk., z Brzeżan. — Janocha Jan, c. k. radca sądu obwod., z Przemyśla. — Munter Herman, z Tarnopola. — Hr. Dunin Borkowski Alex., z Winniczek.

Hotel europejski: Płotnicki Ludwik, adw. kraj., z Złoczowa.

Hotel Langa: Br. Schloissnig Teod., c. k. pułk., Gontard Henryk, c. k. majer, Bardeay Karol, Benkai Samuel i Szaltmary Ludwik, c. k. podporucznicy, z Gródka. — Pokiziak Antoni, z Brzeżan. — Dr. Steege Ludwik, moł. bojar, z Paryża.

Hotel Kuhna: Stojanowicz Felix i Serdyński Karol, z Olejowa.

Do domu prywatnego: Nahujowski Antoni, z Czernicy.

Dnia 13. marca.

Hotel rosyjski: PP. Br. Konopka Hen., z Wrząsowiec. — Szymanowski Fran., z Bohiatyna. — Buraków Wal., z Krakowa.

Hotel europejski: Nikorowicz Paweł, c. k. rotmistrz, z Hostowa.

Hotel angielski: Grundmann Fran., c. k. oficyał wojskowy, z Przemyśla.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 12. marca

PP. Roboneczy, c. k. podporucznik, do Kulikowa. — Rubczyński Alfred, do Stanina. — Szyryn Piotr, do Hubina. — Terlecki Marceli, do Przemyśla. — Trzecieski, do Dynowa.

Dnia 13. marca.

PP. Abancourt Ksaw., do Łowczy. — Brzezowski Zenon, do Chmielówki. — Buraków Wal., do Czerniowiec. — Dunajewski Edw., do Wołoska. — Freund Bern., do Żabna. — Hecht Eug., c. k. podporucznik, do Brzeżan. — Kunaszewski Wład., do Kutyszcza. — Munter Herman, do Waniowa. — Mayer Otto, c. k. rotm., do Brzeżan. — Obertyński Henr., do Cieleża. — Pierzchała Ignacy, do Brzeżan. — Rylski Henr., do Dłużniowa. — Trzeciak Dyonizy, do Taurowa. — Theymer Franc., c. k. rotm., do Żółkwi. — Br. Wessenberg Filip, c. k. podporucznik, do Żółkwi. — Ujejski Edw., do Melny

TEATR.

Dziś na scenie polskiej: **„Poczwarka“** — dramat wiejski w 5 aktach z francuskiego.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

Dnia 11. marca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	330.22	+ 2.0°	82 1	zachodni sł.	pochmurno
2. god. po poł.	330 17	+ 5.2°	71 3	„ „	„
10 god. wiecz.	329 38	+ 2.4°	85 1	połud.-zach. mr.	„

Kurs lwowski.

Dnia 12. marca.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	4	90	5	—
Dukat cesarski	„ „	5	4	5	15
Półimperyal zł. rosyjski	„ „	8	63	8	80
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	64	1	68
Talar pruski	„ „	1	60	1	64
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	20	1	23
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	80	75	81	50
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	70	50	71	50
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	75	—	76	25

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 12. marca.

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 76 75. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 74 10; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—; po 3% za 100 zł. —; po 2½% za 100 zł. —; po 1% za 100 zł. —. Przeznaczone do loso.: z r. 1834 za 100 zł. —; z r. 1839 za 100 zł. 122 75 zł. z roku 1854 za 100 zł. —.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po 4½% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po 2½% za 100 zł. —.—; po 2¼% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po 1¾% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —: po 4½ za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier 72.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii 70.50; Galicyi 72.50; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu 69 75; innych krajów koronnych 92.—; z klauzulą losowania w roku 1867 —.— Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 877.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 190.20; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego 540.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. 1669; towarzystwa kolei żelaznej państwa —.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —. ; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. 153.50; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.; — lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—, wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 441.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr. —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—.; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. 99 75; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. 81.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka 96 60; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 91.60. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. — —. Frankfurt n. M. za 100 zł. południ. niemieck. waluty 91 60. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko 81.20. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 107.80. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. 106 75. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. 42 80. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich —.—. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich 8.65. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.15, dukaty ces. pełnej wagi 5.13, korony 14.85. półkorony —.—.

Kurs giełdy wiedeńskiej

Dnia 11. marca.

Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	69 —	70 —
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	76.20	76.30
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—.—	—.—
Metaliki po 5% za 100 zł.	74.—	74.10
dtto. „ 4½% za 100 zł.	62.50	63.—
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	285.—	290.—
„ 1839 „ 100 „	123.—	124.—
„ 1854 „ 100 „	108.50	109.—
Renty Como po 42 lir. austr.	14.50	15.—

B. Krajów koronnych		pien.	towar.
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	Niższej Austryi	90.—	91.—
	Węgier	71.50	72.50
	Banatu Temeskiego, Kroacyi i Sławonii	70.—	71.—
	Galicyi	71 —	72.—
	Bukowiny	96.50	70.—
	Siedmiogrodu	70.—	70 50
	innych krajów koronnych	83 —	92.—
	Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	866.—	868.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr	186.70	186.90
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	538.—	540.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1653 —	1655
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	230.20	230 40
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	108.—	109.—
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	152.—	153.—
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.—
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	94.—	95 —
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	63.—	65.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	434.—	436.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „ „	—.—	260.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	95 —	95 50
	10 „ „ 5% „ 100 „	91.—	92.—
	przeznaczone do losowania po 100 zł.	85.—	86.—
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	99.50	99.75
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	81.—	81.50

Losy.

	pien.	towar.
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	96.—	96.25
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	101.—	103.—
Esterhazego 40 zł. m. k.	70.—	71.—
Salma 40 „ „	41.75	42.25
Palfiego 40 „ „	34.—	34.50
Clarego 40 „ „	35.50	36.—
St. Genois 40 „ „	35.—	35.50
Windischgrätza 20 „ „	22.—	22.50
Waldsteina 20 „ „	24.—	24.50
Keglevicha 10 „ „	14.25	14.50

Na 3 miesiace.

	pien.	towar.
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	90.30	92.60
Frankfurt n. M., za 100 zł. południ.-niemieckiej waluty	92.30	92.60
Hamburg za 100 marko banko 2¾%	81.80	82.—
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	108.20	108 30
Paryż, za 100 franków 3%	43.—	43 10

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. mennicze	5 zł.—17 cen.	5 zł.—18 cen.
Korona	14 „ —80 „	14 „ —82 „
Napoleondor	8 „ —70 „	8 „ —72 „
Rosyjski imperyał	8 „ —85 „	8 „ —85 „

KRONIKA.

(Burza.) Na dniu 6. b. m. po południu srożyła się w Sokalu w obwodzie żółkiewskim gwałtowna burza z grzmotami i gradem. Pozrywała dachy z kilku domów, grad wybił mnóstwo okien i między innemi szkodami obaliła burza i zgruchotała także kamienną statuę Matki Boskiej. Piorun niewyrządził żadnej szkody.

(Pożar.) W Zawadce w obwodzie stryjskim powstał pożar 22. z. m. jak się zdaje z podłożenia ognia i zniszczył dworskie zapasy zboża, zabudowanie folwarczne i narzędzia gospodarskie w wartości 7644 zł. 70 c. wal. austr. Sprawcy niewyśledzono jeszcze.

(Obrót handlowy do Odesy morzem.) „Litografowana korespondencya austryacka,“ podaje następujący w dzienniku „Austrya“ umieszczony raport konzula z Odesy: W 1857 roku zawinęło do Odesy 1222 a odpłynęło 1154 handlowych okrętów. Z pierwszych było obładowanych 536 a z ostatnich 1085.

W ruchu okrętowym rozróżniają następujące pawilony:

Pawilony	ilość okrętów
Angielskie okręta żaglowe	203
„ parostatki	45
Francuskie	36
Greckie	82
Neapolitańskie	39
Austryackie okręta żaglowe	283
„ parostatki	42
Rosyjskie okręta żaglowe	18
„ parostatki	33
Sardyńskie	189
Szwedzko-norwegskie	86
Tureckie okręta żaglowe	43
„ parostatki i t. d.	14

W 1857 roku równie jak w latach poprzednich było w porcie Odesy najwięcej okrętów handlowych z banderą austryacką. Ze względu na dobrą sławę naszych kapitanów w każdej mierze, poszukiwano znów najbardziej okręta austryackie, i pod jednakowemi warunkami dawano im pierszeństwo przed innemi. Co do dunajskich parostatków pod transportowanie osób wysławia publiczność szczególnie austryackie towarzystwo. Rosyjskie towarzystwo parowej żeglugi posiadające z końcem roku 18 okrętów o 7346 becz. wagi utrzymywało peryodyczne transporta między Konstantynopolem a Odesą oraz między portem Odesy a rozmaitemi miejscami Rosyi nad brzegiem czarnego i azowskiego morza.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.